

21 Σεπτεμβρίου 2016

«Ο Ντελακρουά σκηνοθετεί το '21» (Κατερίνα Χουζούρη)

/ [Πεμπτουσία](#)

Το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καλωσορίζει το φθινόπωρο με μια σειρά από εκδηλώσεις, μεταξύ αυτών και με την έκθεση «Ο Ντελακρουά σκηνοθετεί το '21». Αφετηρία για την έκθεση αποτελεί η παρουσίαση δύο εμβληματικών έργων του μεγάλου Γάλλου ζωγράφου, που σχετίζονται με τον Ρομαντισμό και τον Φιλελληνισμό: «Οι Σφαγές της Χίου», έργο του 1824 και «Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου», έργο του 1826.

Ευάγγελος Ιωαννίδης (1868-1942), Σκηνές από τις σφαγές της Χίου, Αντιγράφει το έργο του Ευγένιου Ντελακρουά (1798-1863) στο Μουσείο του Λούβρου (417×374 εκ. Παρίσι, 1824), Χρονολογία: 1919, Λάδι σε καμβά, 432×354 εκ. Χίος, Βυζαντινό Μουσείο (Εφορεία Αρχαιοτήτων Χίου)

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι, αν και δεν επισκέφθηκε ποτέ την Ελλάδα, ο Ευγένιος Ντελακρουά (1798-1863) συγκινήθηκε από τον απόηχο του δράματος των δύο τραγικών εξεγέρσεων, όπως τον κατέγραψαν ο Ουγκό, ο Μπάιρον και άλλοι φιλέλληνες, μετατρέποντας τα έργα του σε σύμβολα της εξέγερσης των Ελλήνων.

Ευγένιος Ντελακρουά (1798-1863), Σπουδές για το έργο *Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου και Η Ελευθερία οδηγεί τον λαό Πένα και καφέ μελάνι, αραιωμένο καφέ υδρόχρωμα και γραφίτης*, 60x47 εκ., Παρίσι, Εθνικό Μουσείο Ευγένιου Ντελακρουά

Η έκθεση προτείνει μια πρωτότυπη ανάγνωση των δύο έργων του Ντελακρουά μέσα από αντίγραφα: το πρώτο σε φυσικό μέγεθος (περ. 4,5 X 3,5 μ.) από τον Ευάγγελο Ιωαννίδη, έργο με ιδιαίτερη ιστορική σημασία, που φυλάσσεται στο Βυζαντινό Μουσείο Χίου και το δεύτερο σε μια ενδιαφέρουσα εκδοχή από τον Δ. Βασιλείου, που βρίσκεται στο Ιστορικό Μουσείο Αθηνών.

Σφαγές της Χίου, Αντίγραφο της ελαιογραφίας του Thomas Barker από την Irene Fetherstonhaugh. Λάδι σε καμβά, 1931. 75X160 εκ. Χίος, Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Χίου «Κοραής», Συλλογή Αργέντη

Η γενική γραμματέας του Δ.Σ. του Τελλογλείου, καθηγήτρια του ΑΠΘ, Αλεξάνδρα Γουλάκη - Βουτυρά, αναφερόμενη στη έκθεση, διευκρίνισε ότι «Δεν πρόκειται για μια έκθεση φιλελληνικών έργων του Ντελακρουά, ούτε για μια εικονογράφηση του

αγώνα του '21 ή μια εικαστική προσέγγιση της ζωγραφικής του ρομαντισμού»... «Πρόκειται για την ευφυΐα και δημιουργικότητα ενός μεγάλου καλλιτέχνη που κατορθώνει «σκηνοθετώντας» το θέμα θύτη - θύματος να ξεφεύγει από τη στενή εντοπιότητα, την περιστασιακή αναφορά και να μετατρέπει το έργο σε διαμαρτυρία που ενέχει την επικοινωνιακή δυναμική μιας αφίσας ή ακόμη ενός συμβόλου. Η έκθεση Ντελακρουά, ξεφεύγοντας από μια εικαστική ή ιστορική καθαρά ανάλυση, οδηγεί τον θεατή να ανακαλύψει τον τρόπο δημιουργίας, οργάνωσης, λειτουργίας και τελικά ακτινοβολίας ενός πολυσήμαντου έργου τέχνης».

*Richard Parkes Bonington (Ρίτσαρντ Παρκς Βόνιγκτον, 1802-1828),
Προσωπογραφία νεαρού Έλληνα, π. 1825-26, Ελαιογραφία σε μουσαμά,
35,5×27,5, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη*

Για την έκθεση μεταφέρονται από το Παρίσι και την Αθήνα πρωτότυπα έργα του Ντελακρουά, καθώς και το αντίγραφο των «Σφαγών της Χίου» του Ευάγγελου Ιωαννίδη από το Βυζαντινό Μουσείο Χίου. Ιδιαίτερη αξία, εκτός από τα ζωγραφικά έργα έχει το αρχαιακό υλικό, οι εκδόσεις, τα αντικείμενα, τα χαρακτηριστικά κ.λ.π. Έτσι παρουσιάζεται από τη βιβλιοθήκη Κοραή Χίου και το Μουσείο Αργέντη, αρχαιακό υλικό για την καταστροφή της Χίου από δύο πλευρές: από την επιστολή του Κοραή προς τον Βαρβάκη, που εκλιπαρεί για την εξαγορά αιχμαλώτων, μαρτυρίες διασωθέντων, αλλά και το κείμενο-μαρτυρία του Βαχίτ Πασά, αυτού που εκτέλεσε την εντολή για τη βίαιη καταστολή των Χίων. Εκδόσεις του Μπάυρον, του Voutier,

που είχε πιθανότατα στην κατοχή του ο Ντελακρουά, ενδυμασίες και συνοδευτικά αντικείμενα από το Μουσείο Delacroix στο Παρίσι, από το Ιστορικό Μουσείο της Αθήνας, αποκαλύπτουν το υπόβαθρο της δημιουργίας των έργων. Χαρακτικά του Αγώνα με φιλελληνικά θέματα για άλλα σημαντικά γεγονότα (όρκος του Μπότσαρη, θάνατος του Μπότσαρη, έξοδος του Μεσολογγίου κτλ.), η πραγμάτευση του θέματος των Σφαγών από τον Χιώτη λόγιο Κωνσταντίνο Κανελλάκη και από τον Thomas Barker, αντίγραφο τοιχογραφίας για την έπαυλη στο Bath (Doric House), παρουσιάζουν άλλες εκδοχές του θέματος, αναδεικνύοντας τον Ντελακρουά ως τον αδιαμφισβήτητο υμνητή της ελληνικής Επανάστασης.

Ευγένιος Ντελακρουά, Επεισόδιο του Ελληνικού Αγώνα Λάδι σε μουσαμά, 1856
65,7x81,6 εκ. Αθήνα, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου

Μεγάλο επικό έργο της Βάνας Ξένου (1990) εμπνευσμένο από τις Σφαγές της Χίου του Ντελακρουά συμπληρώνει την έκθεση, παρουσιάζοντας έναν σύγχρονο ευρύ προβληματισμό για την αμφίδρομη σχέση μεταξύ Ανατολής και Δύσης, την υπέρβαση στη χρήση ενός έργου του παρελθόντος και τη μετάλλαξή του σε νέα δημιουργία.

Για την έκθεση συνεργάστηκαν οι εξής φορείς: Εθνικό Μουσείο Ευγένιου Ντελακρουά, Παρίσι, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Αθηνών, Κεντρική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ (Συλλογή Τρικόγλου), Βιβλιοθήκη Κοραή Χίου - Μουσείο Αργέντη, Βυζαντινό Μουσείο Χίου (Εφορεία Αρχαιοτήτων Χίου), συλλέκτες και ιδιώτες.

Βάνα Ξένου (1949), Υπερίων ή ο Ερημίτης στην Ελλάδα, Οι Σφαγές της Χίου, 1989, Ακουαρέλα σε χαρτί marouflé, 4,50×2,7 μ., Συλλογή Βάνας Ξένου

Η έκθεση, η οποία τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής και Γαλλικής Προεδρίας της Δημοκρατίας, θα διαρκέσει από τις 18 Οκτωβρίου 2016 ως τις 31 Ιανουαρίου 2017 και τα εγκαίνια θα γίνουν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλο, την Τρίτη 18 Οκτωβρίου. Η γενική γραμματέας του Δ.Σ. του Τελλογλείου, καθηγήτρια του ΑΠΘ, Αλεξάνδρα Γουλάκη - Βουτυρά, έχει τη γενική ευθύνη της έκθεσης, ενώ στην προετοιμασία της συνεργάστηκαν οι, Θέμις Βελένη, Παναγιώτης Κουρνιακός και Χριστίνα Τσαγκάλια.

Κατερίνα Χουζούρη